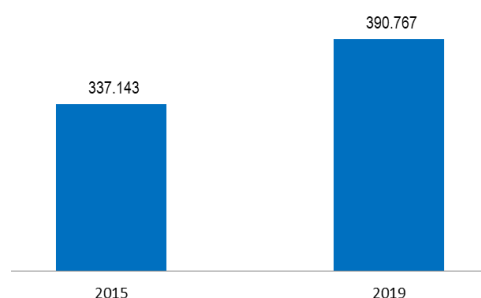

PREDUZETNIŠTVO U SRBIJI

Aktivni privredni subjekti

Prema podacima Agencije za privredne registre (APR), u Srbiji posluje 390.767 aktivnih privrednih subjekata (na dan 1.1.2020), od čega 119.557 privrednih društava i 271.210 preduzetnika. U odnosu na 2015. broj privrednih subjekata je povećan za 16% (53.624), s tim što je broj preduzetnika povećan za četvrtinu, dok je broj privrednih društava ostao na približno istom nivou.

Novoosnovani privredni subjekti

U 2019. godini osnovano je novih 46.317 privrednih subjekata, od čega je 80% preduzetnika i 20% privrednih društava. U proteklih pet godina beleži se trend rasta novoosnovanih privrednih subjekata uz godišnje stope 11-12%.

Godina	2015	2016	2017	2018	2019
Ukupno novoosnovanih	41.614	42.044	43.446	46.434	46.317
Privredna društva	8.180	8.429	8.795	8.820	9.157
Preduzetnici	33.434	33.615	34.651	37.614	37.160

Izvor: APR

PODSTICAJI ZA ZAPOČINJANJE I RAZVOJ POSLOVANJA

Podsticaji za samozapošljavanje

Oslobođenje od plaćanja poreza i doprinosa na zarade za novoosnovana privredna društva, preduzetnike u sistemu lične zarade i preduzetnike poljoprivrednike (olakšice 22 i 23)

Olakšicu na iznos mesečne neto zarade do 37.000 dinara u prvih godinu dana poslovanja mogu da ostvare osnivači privrednih društava ili preduzetnici u režimu lične zarade koji su u proteklih 12 meseci završili školovanje ili su najmanje šest meseci na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje (NSZ). Ovom olakšicom je uveden novi pristup podsticanju preduzetništva u Srbiji koji omogućava početnicima u poslovanju da godinu dana rade bez ikakvih troškova na ime poreza i doprinosa, bez obaveze predfinansiranja, bez suvišne administracije i čekanja na refundaciju.

U pilot fazi od oktobra 2018. do decembra 2019, 780 privrednih subjekata je koristilo ovu olakšicu za ukupno 839 zaposlenih, uz ostvarivanje ušteda i do 1,5 miliona EUR¹ u prvoj godini poslovanja. Najviše korisnika mere prema broju stanovnika bilo je u Brusu gde je više od 15% novoosnovanih privrednih subjekata koristilo ovu meru, potom u Medveđi, Loznici, Krupnju i Trsteniku.

¹ Procena na osnovu podataka iz Analize poreskog i neporeskog opterećenja početnika u poslovanju (NALED, 2017)

NOVO Oslobođenje od plaćanja poreza i doprinosa na zarade osnivača novoosnovanog privrednog društva koje obavlja inovacionu delatnost

Nova olakšica koja se nadovezuje na prethodnu počinje sa primenom od 1.3.2020. Osnivač mora da ima najmanje 5% akcija ili udela u privrednom društvu i ne sme da bude povezan ni sa jednim pravnim licem. Poresko oslobođenje može da se ostvari po osnovu bruto zarade do 150.000 dinara mesečno, u periodu od 36 meseci od dana osnivanja.

Subvencije za samozapošljavanje u iznosu od 200.000 do 240.000 dinara

Dodeljuje NSZ nezaposlenim licima sa svoje evidencije radi osnivanja preduzetničke firme ili privrednog društva u kojem osnivač zasniva radni odnos. Uslov je da korisnik završi obuku za razvoj preduzetništva, uz obavezu da obavlja delatnost i izmiruje doprinose za obavezno socijalno osiguranje najmanje 12 meseci.

Finansijska podrška za ulaganje u biznis

Bespovratna sredstva za start-upove

Početnici u poslovanju mogu ostvariti pravo na bespovratna sredstva u iznosu do 30% vrednosti ulaganja (40% u nerazvijenim opštinama). Preostali iznos ulaganja obezbeđuje se iz kredita Fonda za razvoj uz rok otplate do pet godina, grejs period do godinu dana i kamatnu stopu 1-2% godišnje. Ministarstvo privrede je u 2020. za ovu svrhu opredelilo 150 miliona dinara bespovratnih sredstava.

Bespovratna sredstva za investiciona ulaganja

Privredni subjekti mogu ostvariti pravo na bespovratna sredstva u iznosu od 20% (30% u nerazvijenim opštinama) od vrednosti investicionog ulaganja. Preostali iznos ulaganja obezbeđuje se iz kredita Fonda za razvoj, uz kamatnu stopu 1-2% godišnje. Ministarstvo privrede je u 2020. za ovu svrhu opredelilo 850 miliona dinara bespovratnih sredstava.

Bespovratna sredstava za nabavku nove opreme

Privredni subjekti koji ispunjavaju uslove mogu ostvariti pravo na bespovratna sredstva u iznosu do 25% neto vrednosti nabavke nove proizvodne opreme ili opreme za izvođenje građevinskih radova, uz obavezu da obezbede 5% učešća, dok će se preostalih 70% neto vrednosti opreme obezbediti iz kredita odabranih poslovnih banaka ili finansijskog lizinga. Zbog velikog interesovanja, Ministarstvo privrede je u 2020. opredelilo 2 milijarde dinara bespovratnih sredstava za ovaj program.

Program ranog razvoja za podršku projektima u iznosu do 80.000 EUR

Fond za inovacionu delatnost pokriva do 70% ukupnih troškova projekta, dok korisnici moraju da obezbede sufinansiranje od minimum 30%. Sredstva se dodeljuju mladim (do pet godina) mikro ili malim privrednim društvima u većinskom srpskom vlasništvu.

Poreski kredit za investiranje u inovativne startape u visini od 30% izvršenog ulaganja

Investitor može ostvariti pravo na poreski kredit, odnosno umanjenje poreskih obaveza, u iznosu od 30% vrednosti ulaganja u kapital novoosnovanog privrednog društva koje obavlja inovacionu delatnost. Maksimalni iznos kredita je 100 miliona dinara, odnosno 50 miliona dinara u jednoj poreskoj godini.

Olakšice za zapošljavanje

Povraćaj 65-75% plaćenih poreza i doprinosa za novozaposlena lica (olakšice 18, 19, 20 i 21)

Poslodavci mogu da ostvare povraćaj dela plaćenih poreza i doprinosa u zavisnosti od broja novozaposlenih (od 1 do 100), uz uslov da su lica pre zasnivanja radnog odnosa bila na evidenciji NSZ najmanje šest meseci, a pripravnici najmanje tri meseca. Od početka primene (2016), broj poslodavaca koji koristi ovu meru skočio je sa 139.151 na više od 185.000 korisnika koliko se procenjuje da ih je bilo do kraja 2019, što je gotovo polovina svih privrednih subjekata. Dosadašnja vrednost olakšica se procenjuje na više od 19 milijardi dinara.

Godina	2016	2017	2018	2019 ²
Poslodavci	139.151	164.374	173.347	185.084
Novozaposleni	351.386	416.216	451.829	480.525
Vrednost u hilj. RSD	3.505.458	4.615.060	5.300.184	6.112.911

Izvor: Poreska uprava

NOVO Oslobođenje od plaćanja dela poreza i doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje (PIO) po osnovu zarada novozaposlenih kvalifikovanih lica

Odnosi se na lica koja su prethodno bila nezaposlena ili angažovana kao paušalci, i primenjuje se u periodu od tri godine i to: u 2020. godini poslodavac se oslobađa obaveze plaćanja 70% poreza i 100% doprinosa za PIO, u 2021. godini 65% poreza i 95% doprinosa za PIO i u 2022. godini 60% poreza i 85% doprinosa za PIO.

NOVO Umanjenje osnovice poreza i doprinosa za 70% za zarade novonastanjenih lica

Umanjenje se ostvaruje na period od pet godina, za radna mesta za koje se traži posebno stručno obrazovanje, ukoliko je mesečna zarada veća od 145.104, odnosno 217.656 dinara za novonastanjena lica koja su 12 odnosno 24 meseca pre zasnivanja radnog odnosa na neodređeno vreme pretežno boravila van Srbije. Primenjuje se od 1.3.2020.

Administrativne olakšice

NOVO Elektronsko obračunavanje poreskih obaveza i generisanje e-rešenja za paušalce

Postojeći i budući paušalci na portalu [ePorezi](#) mogu samostalno da izračunaju visinu poreskih obaveza u tekućoj godini, a na sajtu www.jpod.rs mogu da dobiju indikativnu procenu poreskih obaveza za naredne tri godine.

Ukinuta je obaveza podnošenja PPDG-1 poreske prijave prilikom registracije, a svim novoregistrovanim paušalcima poresko rešenje biće isporučeno elektronskim putem na portalu ePorezi, u roku od 48h od registracije. Uveden je i niz olakšica za različite kategorije obveznika, uključujući preduzetnike mlađe od 30 i starije od 55 godina, porodilje i osobe sa invaliditetom.

² Projekcija na osnovu raspoloživih podataka za januar-septembar 2019, NALED

eRegistracija preduzetnika i osnivanje društva sa ograničenom odgovornošću elektronskim putem na sajtu APR-a

Za eRegistraciju potrebno je da podnosilac prijave poseduje kvalifikovani elektronski sertifikat. Iako su troškovi registracije elektronskim putem niži nego prilikom odlaska na šalter APR-a, tokom 2019. godine svega 3,9% privrednih društava 5,5% preduzetnika iskoristilo je mogućnost da se registruje elektronski.

NOVO Elektronsko podnošenje poreskih prijava i izdavanje uverenja o plaćenim porezima i doprinosima na zarade elektronskim putem

Putem portala ePorezi privrednici imaju mogućnost da bez naknade podnesu poreske prijave, a Poreska uprava omogućila je i izdavanje elektronskih uverenja o plaćenim obavezama bez naknade.

Više informacija o podsticajima za započinjanje i razvoj poslovanja, kao i besplatnim programima obuke i stručne podrške za preduzetnike dostupno je na sajtu www.preduzetnistvo.gov.rs

TAKMIČENJA OPŠTINA I GRADOVA: ŠAMPIONI PREDUZETNIŠTVA 2020

Od 1.1.2020. startuje takmičenje gradova i opština **Šampioni preduzetništva 2020**, koje organizuju NALED i Republički sekretarijat za javne politike, pod pokroviteljstvom Vlade Republike Srbije i uz podršku projekta nemačke razvojne saradnje „Reforma javnih finansija - Agenda 2030“ koji implementira GIZ. Cilj takmičenja je da se podstaknu lokalne samouprave da se aktivno uključe u stimulisanje preduzetništva u svojim sredinama kroz promociju nacionalnih i lokalnih programa podrške, kao i da se prepoznaju i istaknu primeri najbolje prakse u Srbiji, odnosno podrži dalja primena onih podsticajnih mera koje daju najbolje rezultate.

Lokalne samouprave će se rangirati na osnovu dva ključna kriterijuma: **broja novoosnovanih privrednih subjekata** (preduzetnika i privrednih društava) i **broja korisnika mere poreskog oslobođenja početnika u poslovanju** (olakšica 23), ponderisanim u odnosu 6 : 4. Kroz broj novoosnovanih privrednih subjekata pratiće se efekti svih podsticajnih mera za započinjanje poslovanja, uključujući finansijske, nefinansijske i fiskalne podsticaje, na nacionalnom i lokalnom nivou. Poseban fokus posvećen je olakšici 23, u cilju praćenja njenih efekata, u skladu sa Akcionim planom za suzbijanje sive ekonomije. Dodatno, kako bi se obezbedile jednake šanse za sve opštine i gradove, kriterijumi će se posmatrati u odnosu na broj stanovnika (per capita).

Rang lista lokalnih samouprava biće objavljivana na nacionalnom portalu posvećenom borbi protiv sive ekonomije www.uzmiracun.rs, na mesečnom nivou, zaključno sa 31.12.2020.

Takmičenje Šampioni preduzetništva 2020 je jedna od aktivnosti predviđenih Nacionalnim programom za suzbijanje sive ekonomije, kao deo kampanje „Startuj legalno“ za promociju odgovornog preduzetništva.